

РОБЪРТ ШЕКЛИ

МАТ НА ВТОРИ ХОД

Превод от английски: Рени Димитрова, 1997

chitanka.info

Играчите се срещнаха при огромната безвременна шахматна дъска на вселената. Блестящите точки, които представляваха фигурите, плуваха из съответните полета. При това разположение в началото, още преди да бъде направен първият ход, резултатът на играта бе ясен.

И двамата играчи го виждаха и знаеха кой е спечелил. Но продължаваха да играят.

Защото играта трябваше да се състои.

— Нилсън!

Лейтенант Нилсън седеше пред таблото за командване на оръжията с идилична усмивка върху лицето си. Не вдигна глава.

— Нилсън!

Сега лейтенантът си гледаше пръстите с израз на объркано дете.

— Нилсън! Ела на себе си! — Генерал Бранч се надвеси строго над него. — Чуваш ли ме, лейтенант?

Нилсън тъпо поклати глава. Отново се загледа в пръстите си, а после погледът му попадна върху бляскавия боен ред от бутони върху таблото за командване на оръжията.

— Красиво — каза той.

Генерал Бранч пристъпи напред в каютата, сграбчи Нилсън за раменете и го разтърси.

— Красиви нещица — произнесе Нилсън и посочи таблото. Усмихна се на Бранч.

Маргрейвс, заместник-командирът, промуши глава през процепа на вратата. Той още носеше лентите на старши командир върху ръкава си, тъй като бе повишен в чин полковник само преди три дни.

— Ед — каза той. — Представителят на президента е тук. Тайно посещение.

— Чакай малко — отвърна Бранч. — Искам да приключа с тази инспекция. — Той се усмихна тъжно. Когато обикаляш, за да провериш колко още нормални бойци са ти останали, самата проверка е нещо ужасно.

— Чуваш ли ме, лейтенант?

— Десет хиляди кораба — заговори Нилсън. — Десет хиляди кораба... Всичките отидоха!

— Съжалявам — каза Бранч. Той се наведе и го зашлеви през лицето.

Лейтенант Нилсън се разплака.

— Хей, Ед, какво ще правим с представителя?

Дъхът на полковник Маргрейвс отблизо ухаеше здравата на уиски, но Бранч не му направи забележка. Ако ти е останал само един добър офицер, няма да тръгнеш да го тормозиш, независимо какво е направил. Освен това Бранч одобряваше уискито. То бе хубаво средство за отпускане на нервите при настоящите обстоятелства. „Може би даже по-добро от собственото ми“, помисли той и погледна издрасканите кокалчета на ръцете си.

— Сега ще дойда. Нилсън, разбираш ли какво ти говоря?

— Да, сър — отговори лейтенантът с хлипане. — Вече съм добре, сър.

— Хубаво — каза Бранч. — Можеш ли да останеш на поста си?

— Още малко — каза Нилсън. — Но не съм наред, сър. Чувствам го.

— Знам — съгласи се Бранч. — Ти си заслужил почивка. Но си единственият офицер по въоръжението, който ми е останал от тази страна на кораба. Останалите са в стационара.

— Ще се опитам, сър — каза Нилсън и отново погледна таблото за командване на оръжията. — Но понякога чувам гласове. Нищо не мога да ви обещавам.

— Ед — започна отново Маргрейвс. — Този представител...

— Идвам. Добро момче си ти, Нилсън.

Лейтенантът не вдигна поглед, когато Бранч и Маргрейвс излязоха.

— Заведох го на мостика — каза Маргрейвс, залитайки леко наляво, докато вървеше. — Предложих му питие, но той отказа.

— Добре — каза Бранч.

— Пълен е с въпроси — продължи Маргрейвс и се изсмя леко. — Той е един от онези съвестни, загорели мъже от Външно министерство, които искат да спечелят войната за пет минути. Много приятелски настроен младеж. Искаше да знае какво мисля аз лично по въпроса за едногодишното маневриране на флотата ни в космоса, без да бъдат предприети никакви бойни действия.

— И ти какво му каза?

— Че чакаме изпращането на енергийните оръдия — каза Маргрейвс. — Мисля, че почти ми повярва. После започна да говори за логистиката.

— Хммм — изръмжа Бранч. Кой знае какво бе казал полупияният Маргрейвс на представителя. Не че имаше някакво значение. И без това отдавна трябваше да има официално запитване по отношение на развитието на войната.

— Ще те оставя тук — каза Маргрейвс. — Имам да довърша една работа.

— Добре — отвърна Бранч. Нямаше какво друго да каже. Знаеше, че недовършената работа на Маргрейвс се отнасяше до някоя бутилка.

Той се запъти сам към мостика.

Представителят на президента гледаше към огромния екран, където се виждаше разположението на армадите. Той покриваше една цяла стена и по него блестяха бавно движещи се в определен ред точки. Хилядите зелени точки вляво представляваха флотата на Земята, отделена с черна бездна от оранжевите на врага. Докато наблюдаваше, триизмерното изображение на фронта леко се измени. Армиите от точки се събираха, преместваха, отдръпваха, напредваха, движейки се с хипнотично бавна скорост.

Но черната бездна си оставаше между тях. Генерал Бранч бе наблюдавал тази картина повече от година. Според него този екран беше излишен лукс. От него не можеше да се разбере какво всъщност става на фронта. Единствени компютрите за изчисляване на вероятно възможните конфигурации — КВК — знаеха какво става, но на тях екранът не им беше необходим.

— Как сте, генерал Бранч? — поздрави представителя на президента и се приближи с протегната за поздрав ръка. — Казвам се Ричард Елснър.

Бранч отвърна на ръкостискането, забелязвайки, че описанието, направено от Маргрейвс, е доста точно. Представителят бе на не повече от тридесет години. Тенът му изглеждаше странен, след като повече от година човек е гледал само бледи лица.

— Акредитивните ми писма — каза Елснър и подаде на Бранч тънка папка. Генералът я прегледа. Забеляза, че Елснър е оторизиран като говорител на президента по космическите въпроси. Доста висока чест за толкова млад човек.

— Как стоят нещата на Земята? — попита Бранч, просто за да каже нещо. Той настани Елснър на един стол и седна на друг.

— Сложно — отговори Елснър. — На планетата вече не останаха радиоактивни вещества. Всичко сме изпратили тук, за да може флотата ви да действа. Да не говорим за невероятните средства, които отиват за доставянето на храна, кислород, резервни части и останалото оборудване, необходимо да поддържаме в добро състояние толкова голяма флота.

— Знам — промърмори Бранч с безизразно лице.

— Бих искал да започна направо с въпросите, които предизвикват недоволството на президента — каза Елснър и се усмихна извинително. — За да ги прехвърля върху вашите плещи.

— Хайде — съгласи се Бранч.

— Тогава да започнем — Елснър извади от джоба си бележник. — Флотата ви се намира в космоса от единадесет месеца и седем дни. Така ли е?

— Да.

— През това време е имало леки сражения, но всъщност до битки не се е стигало. Вие и командирът на вражеската флота явно сте се задоволявали само да се лаеете като недоволни кучета.

— Аз не бих използвал подобна аналогия — каза Бранч, който едва прикри моментното си недоволство спрямо младия мъж. — Но продължавайте.

— Извинявайте. Беше не особено подходящо, макар и неизбежно сравнение. Но така или иначе битка не е имало, въпреки че вие имате числено превъзходство. Така ли е?

— Да.

— А знаете, че поддържането на тази флота изчерпва ресурсите на Земята. Президентът би искал да знае защо досега не е имало битка.

— Първо искам да чуя останалите въпроси — каза Бранч. Той стисна юмруци, но си наложи да не ги вдига.

— Много добре. Моралният фактор. Продължаваме да получаваме доклади от вас за случаи на бойна умора. С други думи

казано — за откачени. Цифрите са абсурдни! Тридесет процента от хората ви като че ли са в стационар. Това е доста висока цифра даже и при напрегнати ситуации.

Бранч не отговори.

— Накратко казано — продължи Елснър, — бих искал да ми отговорите на тези въпроси. А после, може да поискам вашата помощ за провеждането на преговори за подписване на примирие. Тази война беше абсурдна от самото си начало. Тя не бе желана от Земята. Президентът смята, че с оглед на статичното положение, до което сме достигнали, вражеският командир ще погледне благосклонно на тази идея.

Полковник Маргрейвс влезе, залитайки със зачервено лице. Беше довършил незавършената „работа“, добавяйки още триста грама към полупияното си състояние.

— Какво чувам за примирие? — извика той.

Елснър го изгледа и после се обърна отново към Бранч.

— Предполагам, че сам ще се заемете с тази задача. Ако успеете да се свържете с вражеския командир, аз ще се помъча да го убедя.

— Те не са заинтересувани от това — каза Бранч.

— Откъде знаете?

— Опитвах се. Вече шест месеца се опитвам да преговарям за примирие. Те искат пълна капитулация.

— Но това е абсурд — възкликна Елснър и поклати глава. — Нямаат никакво основание да искат подобно нещо. Флотите ни са приблизително еднакви по мощност. Още не сме провеждали големи битки. Как биха могли те...

— Много просто — изръмжа Маргрейвс, който се приближи до представителя и го погледна отблизо в лицето.

— Генерале. Този човек е пиян — каза Елснър и скочи прав.

— Разбира се, че съм, дребен идиот такъв! Още ли не си разбрал? *Войната е загубена!* Напълно, безвъзвратно.

Елснър се извърна ядосано към Бранч. Генералът въздъхна и се изправи.

— Така е, Елснър. Войната е загубена и всеки човек във флотата го знае. Това е причината за ниския морал. Ние просто си висим тук и чакаме да ни взривят и унищожат до един.

Флотата се престрои. Хиляди точки заплуваха из пространството в сложен и объркан ред.

На пръв поглед безсмислен.

Редиците се сляха, разгърнаха и подредиха отново. Динамично и внимателно балансирана, всяка конфигурация представляваше планиран ход върху простиращия се на хиляди мили фронт. Насреещните точки също се изместиха, за да отвърнат на изискванията на новото разпределение.

Къде беше предимството? За непрофесионалния поглед една игра на шах е безсмислен сбор от фигури и позициите им. Но за играчите играта би могла вече да бъде спечелена или загубена.

— А сега нека всички се успокоим — меко заговори Бранч. — Маргрейвс, направи ни по едно питие. Аз ще обясня всичко. — Полковникът отиде до добре заредения бар в ъгъла на помещението.

— Чакам — каза Елснър.

— Първо, един преглед на събитията. Спомняте ли си обявяването на войната преди две години? И двете страни подписаха договор за ненападение на собствените им планети. Беше уговорено място в космоса, където да се срещнат флотите.

— Това е стара история — прекъсна го Елснър.

— Но тя има значение. Флотата на Земята излетя, групира се и пристигна на мястото на срещата. — Бранч прочисти гърлото си. — Запознат ли сте с КВК? Компютри за изчисляване на вероятно най-възможни конфигурации. Те са като играчи на шах с безкрайно големи възможности. Те подреждат флотата в оптималната конфигурация за нападение-отбрана на база на съответното подреждане на вражеската флота. Така беше направен първият ход.

— Не виждам необходимостта... — заговори Елснър, но Маргрейвс, който се върна с напитките, го прекъсна.

— Почакай, момчето ми. Скоро тук ще стане заслепяващо светло.

— Когато флотите се срещнаха, КВК изчислиха вероятностите за успех на атаката. Те установиха, че ние ще изгубим около осемдесет и седем процента от нашата флота срещу шестдесет и пет процента от

противниковата. Ако те ни атакуваха, те щяха да изгубят седемдесет и девет процента срещу наши шестдесет и четири. Тогава ситуацията беше такава. Чрез екстраполация, тяхното *оптимално* подреждане за атака тогава щеше да завърши само с четиридесет и пет процентна загуба на флотата им. Докато от нашата щяха да бъдат загубени седемдесет и два процента.

— Не знам много за КВК — призна Елснър. — Моята специалност е психология. — Той отпи от питието си, направи гримаса и отпи отново.

— Те са като шахматисти — каза Бранч. — Могат да изчислят вероятните загуби от дадена атака, за която и да е точка във времето и каквато и да било конфигурация на подреждане. Могат да екстраполират вероятните премествания и действия на всяка от страните. Точно затова при първата ни среща не бе осъществен сблъсък. Нито един командир няма да се реши да анихилира флотата си просто ей така.

— Добре де, защо тогава вие не използвахте лекото си предимство в числеността? Защо не спечелихте превъзходство над тях?

— А! — възкликна Маргрейвс и отпи от чашата си. — Ето я! Иде светлината!

— Нека да ви го обясня с една аналогия — намеси се Бранч. — Ако имате двама еднакво добри шахматисти, когато единият от тях спечели предимство, крайт на играта помежду им е предопределен. Другият вече не може да направи нищо, за да промени хода на играта. Остава само да се надява първият да допусне някаква грешка. Ако обаче всичко се развие по правилата, крайт на играта наистина е предопределен. Този момент на спечелване на предимство би могъл да дойде след първите един-два хода, макар самата игра да продължава часове наред.

— И не забравяй — намеси се Маргрейвс, — че за окото на некомпетентния може да няма никакво видимо превъзходство. Дори е възможно още да не е загубена нито една от фигурите.

— Точно това става тук — тъжно продължи Бранч. — КВК апаратурите и на двете флоти са максимално ефективни. Но противникът има предимство, което използва много внимателно. И ние не можем да променим това по никакъв начин.

— Но как се е случило? — попита Елснър. — Кой е допуснал грешка?

— КВК е изчислил първоначалната причина за грешката — каза Бранч. — Краят на войната е бил заложен *още при подреждането за тръгване на нашата флота от Земята.*

— Какво означава това? — попита Елснър и остави чашата си.

— Точно това, което казах. Подреждането за тръгване на нашата флота на светлинни години от мястото на битката и дълго преди да срещнем вражеската флота е причина да загубим предимството. Когато се срещнахме тук, те имаха онова минимално предимство в позициите, достатъчно, за да спечелят войната. Само толкова е било необходимо. Ако не за нас, то поне за КВК.

— Ако това може да те успокои — намеси се отново Маргрейвс, — възможността да се случи такова нещо е била петдесет на петдесет. Можеше да стане така, че при онзи първи ход, предимството да бъде на наша страна.

— Ще трябва да науча нещо повече по този въпрос — каза Елснър. — Все още не ми е напълно ясно.

— Войната е загубена — изсъска Бранч. — Какво повече искате да знаете?

Елснър поклати глава.

— Можеш ли да обвиняваш мен, че съм изпаднал в грях, щом така е било предопределено? — изрецитира Маргрейвс.

Лейтенант Нилсън седеше пред таблото за командване на оръжията с преплетени пръсти. Трябваше да ги държи така, защото изпитваше почти непреодолимо желание да натисне бутоните.

Красивите бутони.

После той изруга и седна върху дланите си. Беше обещал на генерал Бранч, че ще издържи и беше важно да спази обещанието си. Бяха изминали три дни, откакто бе видял генерала, но бе решил, че ще издържи. Той мрачно спря погледа си върху циферблатите.

Прецизните индикатори променяха показанията си непрекъснато. Измерваха разстоянието и автоматично насочваха оръжията. Заедно с маневрирането на космическия кораб те изменяха показанията, издигаха графиката към червената линия, но никога не я достигаха.

Червената линия отбелязваше сблъсък. Тогава той трябваше да започне да стреля. Когато малката черна стрелка пресечеше тънката червена линия.

Вече почти година чакаше тази малка стрелка. Малка стрелка. Малка стрелка. Малка стрелка.

Спри!

Тогава той щеше да започне да стреля.

Лейтенант Нилсън вдигна ръце пред очите си и огледа ноктите си. Внимателно почисти мръсотията под един от тях. После отново преплете пръсти и погледна красивите бутони, черната стрелка и червената линия.

Усмихна се на себе си. Беше обещал на генерала. Само преди три дни.

Затова се правеше, че не чува какво му шепнат бутоните.

— Онова, което не мога да разбера, е защо не можете да направите нищо по отношение на конфигурацията — попита Елснър. — Да се оттеглите, да се прегрупирате, например.

— Ще ти обясня — каза Маргрейвс. — Така Ед ще може да пийне нещо. Ела насам. — Той поведе Елснър към таблото. Цели три дни бяха развеждали Елснър по кораба, по-скоро за да освободят собственото си напрежение, отколкото поради други причини. Последният ден се бе превърнал в дълга разпивка.

— Виждаш ли този индикатор? — Маргрейвс посочи към таблото. То покриваше площ с ширина метър и половина и дължина шест метра. Бутоните и ключовете върху него контролираха движението на целия флот. — Забележи затъмнената част. Тя отбелязва границите на безопасността. Ако използваме забранена конфигурация, индикаторът отскача там и настъпва пълен ад.

— А какво е забранена конфигурация?

Маргрейвс се замисли малко.

— Забранени конфигурации са онези, които биха дали на противника предимство за атакуване. Или ако го кажем по друг начин, това са такива придвижвания, които биха променили вероятностната картина нападение-отбрана достатъчно, за да бъде предизвикана атака.

— Значи можете да се придвижвате само в строго определени граници? — попита Елснър като гледаше индикатора.

— Точно така. От безкрайното число на възможните конфигурации, ние можем да използваме само няколко, ако искаме да играем на сигурно. Също като в шаха. Например ти искаш да стигнеш с твоята пешка до редицата на противника. Но са ти необходими два хода. И щом преместиш пешката си напред, противникът ти е свободен да нападне и от мястото, което е освободила твоята пешка, да ти даде шах и мат. Обаче ако противникът играе грубо, късметът може да се обърне отново в наша полза и тогава *ние* да атакуваме.

— Това е единствената ни надежда — каза генерал Бранч. — Молим се те да допуснат някоя грешка. Флотата ни е в готовност моментално да нападне, ако нашият КВК покаже, че неприятелят се е престоил и е разтегнал фронта си не както трябва.

— Значи това е причината за нервните кризи — каза Елснър. — Всеки човек от флотата очаква с опънати до крайност нерви един шанс, който е сигурен, че няма да получи никога. Но въпреки това трябва да чака. И колко още ще продължи това?

— Това разместване и опипване може да продължи малко повече от две години — каза Бранч. — Тогава те ще бъдат в оптимална формация за атака с вероятност за двадесет и осем процента загуби спрямо деветдесет и три процента за нас. Тогава те ще трябва да атакуват, тъй като в противен случай вероятностите ще започнат да се променят в наша полза.

— Ех, нещастници такива — тихо произнесе Елснър. — Чакате шанс, който никога няма да дойде. При това знаейки, че рано или късно ще бъдете взривени в космоса.

— О, това не ни натъжава — каза Маргрейвс, който инстинктивно почувства неприязън заради съчувствието, изразено от цивилния.

Върху таблото нещо избръмча и Бранч отиде и включи говорителя.

— Ало? Да. Да... Добре, Уилямс. Добре. — Той изключи. — На полковник Уилямс му се е наложило да заключи хората си по стаите — каза Бранч. — За трети път през този месец. Ще трябва да накарам КВК да пренареди формацията ни така, че да можем да ги приберем от

фронта. — Той отиде до страничното табло и започна да натиска бутоните.

— И сега се връщаме към въпроса — каза Маргрейвс. — Какво имате намерение да правите сега, господин представител на президента?

Блестящите точки се разместиха и разпръснаха, придвижиха се напред и се оттеглиха, без да пресичат бариерата от черно пространство помежду си. Механичните шахматисти наблюдаваха всяко придвижване, изчислявайки отражението и ефекта от него в далечното бъдеще. Пионките само трепкаха напред-назад върху огромната шахматна дъска.

Играчите работеха безстрастно, знаейки отнапред изхода на играта. В точно подредената им вселена нямаше място за възможни флукуации, за глупави ходове, за грешки.

Те местеха. И знаеха. И пак местеха.

— О, да — каза лейтенант Нилсън на усмихнатата стая. — О, да. — Той се засмя сам и си помисли: „Колко са красиви тези бутони“.

Толкова глупаво е всичко. Как беше стихчето?

Нилсън прие тъмносинята плащеница на неприкосновеността и покри с нея раменете си. Отнякъде се чуваха птичи песни...

Разбира се. Три червени бутона. Той ги натисна. Три зелени бутона. Натисна и тях. Четири ключа. Завъртя ги.

— *Ох-ох! Нилсън откачи!*

— Тройката е моя — каза Нилсън и пипна тайничко челото си. После посегна отново към таблото. През ума му преминаваха невероятни асоциации, предизвикани от безброй неизвестни стимули.

— *Най-добре го хвани. Внимавай!*

„Внимателни ръце ме обграждат, докато натискам двата кафяви заради мама и един там горе за всички останали.“

— *Спрете го! Не му давайте да стреля с тези оръдия!*

„Някой ме вдига във въздуха. Аз летя, летя.“

— Има ли някаква надежда за този човек? — попита Елснър след като затвориша Нилсън в стационара.

— Кой знае — отвърна Бранч. Широкото му лице се смръщи. По бузите му заиграха възли от мускули. Той внезапно се обърна, извика и удари силно с юмрук по металната стена. След това изръмжа доволно и се усмихна глупаво.

— Тъпо, нали? Маргрейвс пие. Аз пък си успокоявам нервите като бия по стените с юмруци. Я да идем да хапнем.

Офицерите се хранеха отделно от екипажа. Бранч бе открил, че някои от офицерите нарочно се излагаха на опасност да бъдат убити от психиясалите членове на екипажа. Затова реши, че е по-добре да ги държи отделно.

По време на обяда Бранч внезапно се обърна към Елснър.

— Момче, аз не ти казах цялата истина. Казах, че това ще трае около две години, нали? Е, ама хората няма да издържат толкова. Не знам дали ще мога да удържа тази флота цяла още две седмици.

— И какво предлагате?

— Не знам — каза Бранч. Той още не желаше да обмисля възможността за предаване, макар това да беше единственият реален шанс.

— Не съм напълно сигурен — заговори Елснър, — но мисля, че може би има изход от тази дилема. — Всички офицери престанаха да се хранят и го загледаха.

— Да не си ни донесъл някакви свръхоръжия? — попита Маргрейвс. — Някой дезинтегратор, прикрепен върху гърдите ти?

— Боя се, че не. Но мисля, че вие сте толкова близо до решението, че не го виждате в истинската му светлина. Точно както когато си близо до дърво. Не можеш да видиш гората, нали?

— Продължавай — каза Бранч, докато дъвчеше методично зальк хляб.

— Представете си космоса така, както го вижда КВК. Това е свят на точността. Логичен и подреден свят. В него всичко си има причина и всеки фактор бива пресметнат и подреден моментално. Но това не е картината на реалния свят. Всъщност няма обяснение за всичко, което става в този свят. КВК е построен, за да работи в една специализирана област на вселената и да прави изводи на тази база.

— Е — обади се Маргрейвс. — Ти какво предлагаш?

— Да измъкнем света от рамките му — каза Елснър. — Да му възвърнем принципа на несигурността. Да добавим човешкия фактор, който машината не би могла да пресметне.

— Как би могъл да въведеш несигурност в една игра на шах? — попита Бранч, който въпреки че не искаше, все пак се интересува от предложението на Елснър.

— Като кихнеш в неподходящ момент например. Как би могла машината да изчисли подобно нещо?

— Няма да бъде нужно. Просто ще го класифицира като странен шум и ще го игнорира.

— Вярно — Елснър се замисли за момент. — А тази битка... Тя колко ще продължи след действителното начало на сблъсъка?

— Около шест минути — отговори му Бранч. — Плюс или минус двадесет секунди.

— Това потвърждава идеята ми — каза Елснър. — Тази аналогия с играта на шах, която вие използвате, е погрешна. Всъщност сравнението не може да се направи точно така. И няма реално сравнение за ситуацията.

— Но за нас е удобно да мислим по този начин — намеси се Маргрейвс.

— Само че това е *неправилен* начин на мислене. Обявяването на шах и мат на краля не може да бъде сравнено с унищожаването на една флота. Нито пък и останалите положения са като в шаха. В шаха играчите правят ходовете си по предварително приети правила. А в тази игра вие можете да направите свои правила.

— Но тази игра също си има собствени правила — прекъсна го Бранч.

— Не — отвърна му Елснър. — Само КВК си имат правила. И действат съобразно тях. Я се замислете мъничко. Представете си, че изключите КВК. И дадете на всеки от командирите правото да мисли със собствената си глава. Да атакува, когато той сметне за подходящо, без да използва какъвто и да било шаблон. Какво ще стане тогава?

— Нищо — каза Маргрейвс. — КВК пак ще може да обхване цялата картина и на базата на планиращите си способности да предвиди изхода. Той може да се справи с атаките на няколко хиляди второстепенни компютъра. Тоест хора. При това с лекота. За него ще бъде като стрелба по глинени панички.

— И все пак вие *трябва* да опитате нещо — настоя Елснър.

— Чакай малко — каза Бранч. — Ти можеш да си създаваш каквито искаш теории. Но аз разбирам какво ми казва КВК и му вярвам. Все още съм командир на тази флота и няма да рискувам живота на хората, които командвам, заради някаква тъпа приумица.

— Тъпите приумици понякога печелят войни — настоя Елснър.

— Но обикновено ги губят.

— Войната и така си е изгубена според собственото ти признание.

— Но все пак мога да изчакам те да допуснат грешка.

— Мислиш ли, че ще я дочакаш?

— Не.

— Тогава?

— Ще чакам.

Довършиха обяда си в мрачно мълчание. След това Елснър се прибра в каютата си.

— Е, какво ще кажеш, Ед? — попита Маргрейвс и започна да разкопчава ризата си.

— Нищо — отвърна генералът. Той лежеше върху леглото си и се опитваше да не мисли за нищо. Беше му дошло до гуша. Логистика. Предварително обречени битки. Приближаващо поражение. Искаше му се да удари стената с юмрук, но се отказа. И без това си беше навехнал ръката. Искаше да спи.

Вече в просъница чу щракване.

Вратата!

Бранч скочи от леглото и натисна дръжката. После блъсна вратата с цялата тежест на тялото си. Заключена.

— Генерале, моля да се завържете с коланите към леглата. Ние атакуваме. — Беше гласът на Елснър по интеркома. — Разгледах вашата клавиатура, сър, и открих магнитните заключващи кодове. Много са полезни за в случай на бунт, нали?

— Идиот такъв! — изкрещя Бранч. — Ще убиеш всички ни! Този КВК...

— Аз съм изключил нашия КВК — весело отвърна Елснър. — Умно момче съм и мисля, че знам как точно едно кихане ще ги

разстрои.

— Той е луд — извика Маргрейвс към Бранч. Двамата заедно заблъскаха металната врата.

После и двамата бяха отхвърлени на пода.

— Всички оръжия... Огън! По ваш избор, момчета! — чу се гласът на Елснър, предаван по комуникационната система на цялата флота.

Корабът се движеше. Атаката бе започнала.

Точките заплуваха заедно напред и пресякоха ничието пространство.

Сблъскаха се! Избухнаха енергийните заряди и започна бой.

Шест минути от човешкия живот. Цели часове за бързия електронен шахматист. Той провери за миг своите фигури, изчислявайки конфигурацията за атаката.

Нямаше никаква конфигурация!

Половината от фигурите на другия играч се втурнаха в пространството напълно безразборно. Цели флангове започнаха да напредват, да се пренареждат, да се извиват и преподреждат.

Как така да няма конфигурация? *Трябва* да има! Шахматистът знаеше, че всичко си има конфигурация. Трябваше само да я открие, да вземе под внимание направените вече ходове, да ги екстраполира и да определи какъв ще бъде резултатът.

Резултатът беше хаос!

Точките се събираха и разделяха, изменяха посоката на движението си, бягаха и се връщаха без всякакъв смисъл.

„Какво ли означава това?“ — питаше се шахматистът със спокойствието на метала, от който бе направен. Чакаше да се появи някаква смислена конфигурация на точките.

Гледаше безстрастно, докато собствените му фигури биваха изхвърляни от шахматната дъска.

— Сега ви пускам да излезете от каютата си — извика Елснър. — Но не се опитвайте да ме спрете. Мисля, че спечелих прословутата ви битка.

Ключалката щракна. Двамата офицери хукнаха по коридора към мостика, решили да разкъсат Елснър на парчета.

Когато влязоха забавиха ход.

Екранът показваше огромната маса на земната флота, нападаща разхвърляните тук-там точки на вражеските кораби.

Онова, което ги накара да се спрат напълно обаче, беше Нилсън, който се смееше, а ръцете му летяха над клавишите и бутоните на огромното главно табло за водене на боя.

КВК изчисляваше загубите.

— Земя — осемнадесет процента. Врагът — осемдесет и три. Осемдесет и четири. Осемдесет и шест. Земя — деветнадесет процента.

— Мат! — извика Елснър. Той застана зад Нилсън, стиснал в ръка един гаечен ключ. — Липса на шаблон. Зададох на техния КВК задача, с която той не можа да се справи. Атака без видимо шаблонно подреждане. Безсмислени конфигурации!

— Но какво правят те? — попита Бранч, показвайки примигващите точки на вражеските кораби.

— Още се съобразяват с техния си шахматист — отвърна Елснър. — Още го чакат да им изчисли шаблона, по който е решил да напада ей този луд тук. Прекалена вяра имат в машините си, генерале. А този човек дори и не знае, че е хвърлил флотата в атака.

— *...И натисни още трички за татко, зеленички като маслинки. Двенки, двенки, ясни ягодки червейки с кафяви обущенца, ах, кафевиците всички долу и осем червенички в добавка...*

— Ами за какво ти е гаечният ключ? — попита Маргрейвс.

— Този ли? — Елснър претегли тежестта на желязото в ръката си. — Той е за да мога да изключа Нилсън, след като приключим атаката.

— *...И пет с обич. И черни... Всички бутони бяха черни, когато бях малък. Помня аз, как натисках бутоните... Всичките заедно и един по един... И там в тревата... Ухxxx!...*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.